

Fjerkræafgiftsfonden
Vejledning om tilskud

Indholdsfortegnelse

1	Om vejledningen	2
2	Fondens formål og strategi	2
3	Om fonden	2
4	Støttmuligheder i henhold til statsstøttreglerne	3
5	Hvem kan modtage tilskud?	4
5.1	Partnerskabsprojekter	5
6	Bevillingsperiodens længde	6
7	Ansøgningsprocedure og -frister	6
8	Fondens behandling af ansøgningerne	6
8.1	Partshøring ved ekstern faglig vurdering	6
9	Tilskudsberettigede projektudgifter i bevillingsperioden	6
9.1	Moms	9
10	Om samfinansierede projekter	9
10.1	Særligt om flerårige, samfinansierede projekter	9
11	Logo og kommunikation af støttede projekter	10
11.1	Særligt om støtte til forskning og udvikling	10
12	Ændringer i projektet	10
12.1	Ændring af projektindhold	10
12.2	Ændring af budgettet	11
12.3	Forsinkelser i projektafviklingen - projektførlængelse	11
12.4	Overdragelse af tilsagnet	12
13	Udbetaling af tilskud	12
14	Afreportering	12
14.1	Revision	12
15	Underforbrug/ubenyttede tilskud	13
16	Effektvurdering	13
17	Offentlighed om fondens tilskud	13
17.1	Tavshedspligt	13
17.2	Fondens behandling af personoplysninger	13
18	Skatteforhold	13
19	Klageadgang	14
20	Yderligere oplysninger	14
	Bilag 1 Definition af kriseramte virksomheder – uddrag af KFO 702/2014	
	Bilag 2 Landbrugsstyrelsens vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution	
	Bilag 3 Definition af mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder – uddrag af KFO 702/2014	

I forhold til den seneste vejledning fra 2021 er der foretaget redaktionelle ændringer i en række afsnit, samt en præcisering af retningslinjerne for projektførlængelser i afsnit 12.3.

Vejledning om tilskud

1 Om vejledningen

Denne vejledning har til formål at oplyse ansøgere og tilskudsmodtagere hos fonden om de regler og vilkår, der gælder for ansøgninger til fonden, anvendelse af tilskud og efterfølgende regnskabsafklæggelse mv.

2 Fondens formål og strategi

Fondens overordnede formål er at styrke fjerkræerhvervets udvikling.

Projekterne skal bredt komme landbrugserhvervet til gavn. Det betyder blandt andet, at forskningsresultater skal lægges åbent frem, at afsætningsfremme skal komme alle eller en betydelig del af landmændene til gode, og at rådgivningsaktiviteter skal være tilgængelige for alle relevante producenter.

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven, jf. [Lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020](#). Midlerne kan i henhold til lovens § 7, stk. 1, anvendes til finansiering af foranstaltninger under følgende hovedformål:

- afsætningsfremme
- forskning og forsøg
- produktudvikling
- rådgivning
- uddannelse
- sygdomsforebyggelse
- sygdomsbekæmpelse
- dyrevelfærd
- kontrol
- medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Fondens bestyrelse har på baggrund af lovgrundlaget fastlagt en fireårig strategi for 2022 – 2025. Strategien indeholder blandt andet en beskrivelse af fondens strategiske målsætninger samt tildelingskriterier. Forud for de årlige ansøgningsrunder vil bestyrelsen tage stilling til, om der er behov for justeringer i strategien.

På baggrund af strategien og indkomne ansøgninger afgør fondens bestyrelse, hvilke projekter der skal støttes. Bestyrelsens vurdering beror på et samlet skøn inden for de i strategien og opslagene angivne rammer.

3 Om fonden

Fonden er en særlig forvaltningsmyndighed og er undergivet den offentligretlige regulering, herunder forvaltningsloven, offentlighedsloven, miljøoplysningsloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Fonden er således ikke underlagt fondslovgivningen.

Fonden ledes af en bestyrelse, som er udpeget af fødevareministeren for en fireårig periode. I bestyrelsen sidder otte repræsentanter for fjerkræerhvervet og fire repræsentanter for offentlige interesser. Der henvises til fondens hjemmeside for information om medlemmerne af bestyrelsen.

Fonden opkræver produktionsafgifter i forbindelse med produktion af æg og fjerkræ i Danmark. Afgiftssatserne og de nærmere regler herom fastsættes af miljø- og fødevarerministeren. Dertil søger fonden hvert år medfinansiering fra Promilleafgiftsfonden for landbrug. Dette tilskud samt provenuet fra afgifterne fordeles på de af fonden støttede projekter. Størrelsen på afgifter og tilskuddet fra Promilleafgiftsfonden kan ses af fondens budgetter og regnskaber.

Fonden administreres af Fondssekretariatet i Landbrug & Fødevarer. Landbrugsstyrelsen under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fører tilsyn med fonden.

Fonden er én ud af de i alt 11 produktions- og promilleafgiftsfonde inden for jordbruget: Promilleafgiftsfonden for landbrug, Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget, Fonden for økologisk landbrug, Svineafgiftsfonden, Mælkeafgiftsfonden, Fjerkræafgiftsfonden, Kvægafgiftsfonden, Kartoffelafgiftsfonden, Frøafgiftsfonden, Hesteafgiftsfonden samt Sukkerroefgiftsfonden.

De respektive fondes hjemmesider kan tilgås via Landbrugetsfonde.dk

4 Støttemuligheder i henhold til statsstøttere reglerne

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven og bekendtgørelserne udstedt i medfør heraf samt EU's statsstøttere regler.

EU's statsstøttere regler sikrer fælles rammer for offentlig støtte i hele EU. Grundlaget for statsstøttere reglerne er EUF-traktatens regler vedr. konkurrenceforvridning.

Statsstøtte er som hovedregel forbudt, når den ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner i det omfang, den påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne. Statsstøttere reglerne er i princippet alle undtagelsesregler, der giver lov til visse former for støtte på trods af traktatens generelle forbud mod statsstøtte.

Landbrugsstøtteleven giver mulighed for, at fonden kan yde tilskud til projekter under de hovedformål, som er angivet i afsnit 2, dvs.: Afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol og medfinansiering af initiativer under EU-programmer.

Projekter under disse hovedformål skal overholde EU's statsstøttere regler. Dette vil primært blive vurderet med udgangspunkt i Bekendtgørelse om støtte til fordel for primær jordbrugsproduktion og forarbejdning af landbrugsprodukter omfattet af EU's statsstøttere regler og finansieret af landbrugets promille- og produktionsafgiftsfonde m.v., jf. [Bekendtgørelse nr. 2129 af 17. december 2020](#) (aktivitetsbekendtgørelsen).

Aktivitetsbekendtgørelsen er en udmøntning af EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse af 17. december 2020, jf. statsstøttesag SA.57228 om promille- og produktionsafgiftsfonde i landbruget i Danmark.

De aktivitetsområder, som er omfattet af godkendelsen, er sammenfattet under følgende kapitler i aktivitetsbekendtgørelsen:

- Kapitel 2: Støtte til videnovertførsel og informationsaktioner samt rådgivning
- Kapitel 3: Støtte til forskning og udvikling
- Kapitel 4: Støtte til fremstødsforanstaltninger for landbrugsprodukter
- Kapitel 5: Støtte til kvalitetsordninger
- Kapitel 6: Støtte til sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse i forbindelse med dyresygdomme og skadegørere

Der henvises til aktivitetsbekendtgørelsen for yderligere oplysninger om tilskud og vilkår for tilskud.

Udover ovennævnte muligheder kan fonden give tilskud til:

- Projekter, som ikke medfører risiko for konkurrenceforvridning mellem medlemslande
- Konkurrenceforvridende projekter under de minimis-reglerne

EU-Kommissionen har sat en beløbsgrænse for, hvor meget en virksomhed, stor som lille, kan modtage, før støtten kan betragtes som konkurrenceforvridende.

Ifølge [Kommissionens forordning nr. 1407/2013 af 18. december 2013](#) om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde på de minimis-støtte må en virksomhed modtage op til 200.000 euro i offentlig støtte over tre år.

Ifølge [Kommissionens forordning nr. 2019/316 af 21. februar 2019](#) om ændring af [1408/2013 af 18. december 2013](#) om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren er beløbsgrænsen for primærproducenter 20.000 euro over tre år.

5 Hvem kan modtage tilskud?

Ansøger skal være en juridisk enhed. Det skal fremgå af ansøgningen, om der er tale om en forening, organisation, selvejende institution, offentlig institution eller anden juridisk enhed. Ansøgers CVR-nummer, navn, størrelse og etableringsår skal oplyses i ansøgningen.

Derudover er der nedenstående forhold som ansøger skal være opmærksom på.

- Der kan ikke ydes tilskud til kriseramte virksomheder. Det følger af statsstøttegodkendelsen og aktivitetsbekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, hvorvidt den virksomhed, som ansøger er en del af, er kriseramt. En kriseramt virksomhed er en virksomhed, for hvilken mindst én af de omstændigheder, der er nævnt i art. 2, nr. 14, litra a) -d) i [Kommissionens forordning 702/2014](#), gælder. Definitionen er vedlagt som bilag 1 til denne vejledning.

Det bemærkes, at ansøger i perioden fra ansøgningens indsendelse til modtagelse af en afgørelse skal underrette fonden, såfremt ansøger bliver kriseramt.

Som virksomhed betragtes i denne sammenhæng enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet, jf. bilag I, artikel 1, i forordningen.

Det bemærkes, at der gælder undtagelser til bestemmelsen i § 3, stk. 2 om, at der ikke kan ydes tilskud til kriseramte virksomheder. Undtagelserne fremgår af § 3, stk. 3 og 4, og vedrører bl.a. virksomheder, der er kriseramt på grund af angreb af skadegørere, hvortil der kan ydes støtte i henhold til aktivitetsbekendtgørelsens kapitel 6.

- Der kan ikke ydes tilskud til en ansøger, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af tilskud, som EU-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked. Det følger af EU's statsstøttegodkendelse og fremgår af aktivitetsbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, hvorvidt den virksomhed, som ansøger er en del af, har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af tilskud, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

Hvis ansøger har efterkommet ethvert krav – eller ikke er mødt med et krav – om tilbagebetaling af tilskud, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, skal ansøger sætte et kryds i feltet ved erklæringen i ansøgningsskemaet.

Hvis ansøger ikke har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af tilskud, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, skal ansøger ikke sætte et kryds i feltet ved erklæringen i ansøgningsskemaet og vil være udelukket fra at modtage tilskud.

- Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter, jf. kapitel 3 i aktivitetsbekendtgørelsen kan alene ydes til forsknings- og videnformidlingsorganisationer. Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, at ansøger lever op til kriterierne for at være en forsknings- og videnformidlingsorganisation.

En forsknings- og videnformidlingsorganisation er en enhed, uanset dens retlige status eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive selvstændig grundforskning eller industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling, som defineret i rammebestemmelserne for støtte til forskning, udvikling og innovation), og formidle resultaterne heraf bredt gennem undervisning, offentliggørelse eller vidensoverførsel. Hvis organisationen tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter ved disse økonomiske aktiviteter. Virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan enhed, må ikke have privilegeret adgang til enhedens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, der opnås.

Definitionen er nærmere beskrevet i Landbrugsstyrelsens vejledning, som er vedlagt som bilag 2. Vejledningen er desuden tilgængelig på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#).

- En ansøgning om tilskud skal indeholde oplysning om virksomhedens størrelse. Det følger af EU's statsstøttegodkendelse og fremgår af aktivitetsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, nr. 2.

En ansøger kan enten være en SMV, dvs. tilhøre kategorien af mikro, - små - og mellemstore virksomheder, eller være en stor virksomhed. En stor virksomhed er en virksomhed, der ikke opfylder kriterierne for at være en SMV.

Definitionen af en SMV fremgår af bilag I, artikel 2, i [Europa-Kommissionen forordning 702/2014](#), og opgøres i henhold til bilag I, artikel 2-6, i forordningen. Definitionen af en SMV er vedlagt som bilag 3 til denne vejledning.

Det bemærkes, at som virksomhed betragtes i denne sammenhæng enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet, jf. bilag I, artikel 1, i forordningen.

5.1 Partnerskabsprojekter

Som udgangspunkt ansøges og gennemføres et projekt med én projektejer. Dette er afspejlet i fondens ansøgningsskema, hvor det er muligt at anføre én ansøger, der har ansvar for at gennemføre projektet og som har budgetansvaret.

Deltager andre ligeværdige partnere, som har ansvar for egne selvstændige aktiviteter og tilhørende budget, skal der rettes henvendelse til fondens sekretariat for nærmere information om håndtering heraf.

6 Bevillingsperiodens længde

Fondens bevillinger er som udgangspunkt etårige og bevilges for ét kalenderår.

Tilskuddet kan kun dække projektudgifter, som vedrører aktiviteter, der gennemføres i bevillingsperioden.

Hvis der er tale om en indsats, som forløber over flere år, træffer fonden kun beslutning om den del af projektet, der gennemføres i kalenderåret for den pågældende ansøgningsrunde. Fonden kan ikke give tilsagn om tilskud til senere faser i projektet i de efterfølgende år.

7 Ansøgningsprocedure og -frister

Fonden har minimum én årlig ansøgningsrunde. Ansøgningsfrister fastlægges årligt og ligger typisk senest i august, hvor der søges om tilskud for det efterfølgende kalenderår.

Annoncering af ansøgningsrunder vil foregå via fondens hjemmeside, statens tilskudsportal www.statens-tilskudspuljer.dk og evt. andre medier.

Som hovedregel er opslag og ansøgningsmateriale tilgængeligt på fondens hjemmeside senest to måneder før ansøgningsfristen.

Hvis en ansøger ønsker at søge om tilskud til flere projekter, skal der indsendes en ansøgning for hvert projekt.

8 Fondens behandling af ansøgningerne

Med afsæt i fondens strategi og opslaget for ansøgningsrunden gennemgår og vurderer bestyrelsen de indkomne ansøgninger og træffer på den baggrund beslutning om tilsagn og afslag.

Bestyrelsens vurdering af de enkelte projekter beror på et samlet skøn inden for de i strategien og opslaget angivne rammer for ansøgningsrunden. Alle ansøgere vil få skriftlig besked.

Fonden giver i første omgang et tilsagn om tilskud med et forbehold for vedtagelsen af finansloven for det pågældende bevillingsår. Når finansloven er godkendt, vil tilskudsmodtagere få besked om, at tilsagnet er endeligt. Udgifter, der afholdes inden det endelige tilsagn foreligger, sker for egen risiko.

8.1 Partshøring ved ekstern faglig vurdering

Hvis der indhentes ekstern faglig vurdering af et projekt, får ansøger i en partshøring mulighed for at kommentere den eksterne vurdering. Det sker med henblik på at afklare, om den eksterne vurdering er baseret på misforståelser i forhold til ansøgningen. Et partshøringssvar kan give anledning til, at partshørings svaret forelægges den/de, der har foretaget den eksterne faglige rådgivning med henblik på yderligere kommentering. Den eksterne vurdering vil tilgå fondens bestyrelse.

9 Tilskudsberettigede projektudgifter i bevillingsperioden

Fondens bevillinger er etårige og følger kalenderåret. Der skal opstilles et realistisk budget for bevillingsperioden.

Projektets samlede budget for bevillingsperioden anføres inden for de hovedposter, som fremgår af budgetskemaet.

- Intern løn

- Ekstern bistand
- Udstyr
- Øvrige projektudgifter
- Administrative omkostninger / Overhead
- Indtægter

De tilskudsberettigede udgifter skal være direkte forbundet med projektet og nødvendige for projektets gennemførelse. Der skal være sammenhæng mellem projektets aktiviteter, jf. projektbeskrivelsen, og de udgifter, som indgår i budgettet. Der kan fx kun indgå udgifter til indkøb af såsæd, hvis det af projektbeskrivelsen fremgår, at der gennemføres markforsøg. Der kan kun indgå udgifter til formidling, fx lay-out og trykning, hvis det af projektbeskrivelsen fremgår, at der skal udarbejdes en publikation.

Kun udgifter medtaget i budgettet er tilskudsberettigede. Hvis der i budgettet fx ikke er medtaget mødeudgifter, kan tilskuddet ikke dække finansieringen heraf, uanset om mødeudgifter er en tilskudsberettiget udgift.

Der henvises til afsnit 12.2 om muligheden for at få godkendt nye udgifter.

Ved fastlæggelsen af projektets aktiviteter og tilhørende budget skal der tages skyldige økonomiske hensyn, herunder krav om at udvise sparsommelighed. Det betyder, at varer og tjenesteydelser skal købes på den mest økonomiske måde. Dette er forhold, som tilskudsmodtagers revisor skal vurdere i forbindelse med revision af tilskudsregnskaber, jf. fondens Vejledning om revision, afsnit 5 om Forvaltningsrevision – projektets omkostningsbevidsthed.

Udgifter, som medtages i budgettet, skal vedrøre aktiviteter, som gennemføres i bevillingsåret. Udgifter kan dog godt betales efter udløbet af bevillingsperioden fx 15. januar i det efterfølgende år.

Anden projektf finansiering, herunder egenfinansiering, skal fremgå af budgettet, hvorved projektets samlede finansiering fremgår. Anden finansiering i form af "in kind" skal dog ikke medtages i budgettet, men skal omtales under afsnit 3 Projektøkonomi, jf. afsnittet om bemærkninger til projektets finansiering.

Finansieres projektet fx med 85 pct. fra fonden og 15 pct. fra anden side, finansieres alle udgifter efter samme fordeling. Der kan i særlige tilfælde afviges herfra.

Udgifter til intern løn

Under Intern løn kan der medtages udgifter til ansøgers medarbejdere. I lønnen kan indgå de almindelige lønelementer, der sædvanligvis er knyttet til ansættelsesforholdet. Lønudgiften kan beregnes individuelt eller på baggrund af gennemsnitslønninger.

Hvis lønnen beregnes individuelt, skal den være baseret på de faktisk udbetalte lønudgifter inklusive sociale bidrag til de konkrete medarbejdere, som arbejder på projektet. Medtagne lønudgifter kan ikke overstige de faktisk udbetalte lønudgifter inklusiv sociale bidrag.

Hvis lønnen beregnes på baggrund af gennemsnitslønninger, skal det ske i form af en opdeling på afdelingsniveau i personalegrupper fx konsulenter, teknikere, koordinator/sekretær, studentermedhjælpere. Medtagne lønudgifter kan ikke overstige de faktisk udbetalte lønudgifter inklusiv sociale bidrag på afdelingsniveau.

Lønudgifter kan indregnes på grundlag af en beregnet timesats, hvor der anvendes en beregningsteknisk årsnorm.

Udgifter til ekstern bistand

Der kan søges om tilskud til ekstern bistand, som skal bidrage til opgaveløsningen fx analyser og konsulentbistand. Det skal i så fald fremgå af ansøgningen, hvilke typer ekstern bistand der gøres brug af og til hvilke opgaver i projektet. Er det på ansøgningstidspunkt ikke fastlagt, hvem der planlægges anvendt, kan planlagt ekstern bistand fx beskrives som forskere ved universitet, forsøgsmedarbejdere ved lokale forsøgsheder, rådgivere hos reklamebureau.

Hvis ansøger budgetterer med udgifter fra en enhed, der har sammenfaldende interesser med ansøger i form af indbyrdes ejerforhold, familiemæssige relationer, bestemmende indflydelse eller en fælles tilknytning til samme større organisatoriske enhed, skal det være kostprisen, der budgetteres med.

Udgifter til udstyr

Hvis der er behov for indkøb af projektrelevant udstyr, skal der redegøres herfor.

Udgifter til udstyr er støtteberettigede i det omfang, hvor de afholdes til projektet og i den periode, de anvendes til det støttede projekt. Det er dermed kun afskrivningsudgifter under projektets varighed beregnet på grundlag af alment anerkendt regnskabspraksis, som er støtteberettigede. Projektperioden kan maksimalt være 1. januar – 31. december i det pågældende år, som et tilsagn er givet for. Udstyr under 50.000 kr. kan straksafskrives.

Er der tale om leje af udstyr, skal udgiften medtages under øvrige projektudgifter, og anføres som leje af det pågældende udstyr.

Øvrige projektudgifter

Øvrige projektudgifter, som er nødvendige for projektets gennemførelse, skal specificeres i ansøgningen.

Øvrige udgifter kan for eksempel være:

- Materialer som anvendes i projektet, og som ikke kan genbruges efter projektet. Det kan være forsøgsmaterialer såsom såsæd og foder.
- Leje af udstyr / faciliteter
- Mødeudgifter – lokale lokaleleje og forplejning
- Medarbejderes rejseudgifter. Budgetteres der med udgifter til studieture, skal det anføres, hvor mange medarbejdere, der forventes at deltage. Kørsel i egen bil skal ske efter statens laveste takster.
- Medarbejderes deltagelse i konferencer o.l. som har betydning for at gennemføre de planlagte aktiviteter i projektet, herunder deltagergebyr, rejseomkostninger, overnatning o.l.
- Revisionsudgifter.

Indtægter i projektperioden

Forventede indtægter, kreditnotaer og rabatter skal fratrækkes udgifterne. Indtægter kan fx være deltagerbetaling til et arrangement.

Hvis der i løbet af projektperioden opnås indtægter, som ikke indgik i budgettet, medtages indtægterne i projektreghskabet, hvorved det samlede tilskudsgrundlag reduceres.

Administrative omkostninger / overhead som finansieres af projektet

Dokumenterede administrative omkostninger / overhead kan dækkes af fonden. Der kan i beregningen af overhead alene medregnes udgifter, som udgør en integreret del af den tilskudsberettigede aktivitet. Omkostningerne, som indgår i beregningen af overhead, skal være afholdte og betalt ved regnskabsafslæggelsen.

Overhead er som udgangspunkt en forholdsmæssig andel af de udgifter, der er nødvendige for tilskudsmodtagers faglige aktiviteter, men som ikke kan henføres til specifikke aktiviteter eller forretningsområder.

Det er typisk udgifter til el, vand, varme, kontorhold, husleje, bogholderi, regnskab, administration og lignende.

Der skal være et økonomisk rimeligt og sædvanligt forhold mellem projektets aktiviteter og det dertil knyttede overhead.

Hvis der af tilskuddet søges om finansiering af overhead/administrative omkostninger som en del af ansøgers tilskudsberettigede aktiviteter, skal dette fremgå af budgetskeemaet. Det skal i ansøgningen desuden oplyses, hvilke udgifter der er medtaget i beregningen af administrative omkostninger / overhead. Kravet gælder for alle typer af tilskudsmodtagere, dvs. også for statsinstitutioner og universiteter.

Overhead kan opgøres og medregnes på følgende to måder:

- Model I: Administrative omkostninger/overhead er beregnet og fordelt i henhold til internt timeforbrug og lønudgifter på det enkelte projekt.
- Model II: Administrative omkostninger/overhead er beregnet som en procentandel af projektets tilskudsgrundlag.

9.1 Moms

Fonden kan ikke dække moms, som tilskudsmodtager opnår fradrag for hos SKAT. Moms på udgifter, som kan fradrages, kan derfor ikke indgå i de støtteberettigede udgifter.

Herudover er tilskudsmodtagers moms- og skatteforhold fonden uvedkommende.

10 Om samfinansierede projekter

Statsstøttereglerne indeholder særlige regler om modtagelse af støtte fra flere kilder til samme projekt – også kaldet kumulering af støtte. Ansøger skal være opmærksom på, at samfinansiering med andre offentlige tilskudsordninger kan kræve særskilt hjemmel og have konsekvenser for, hvilke udgifter, der kan støttes. Ligeledes kan der være loft over den samlede støtte, der må ydes, hvis støtte kumuleres. Loftet kan være sat som et maksimumbeløb eller en procentvis støtteintensitet.

De støtteberettigede udgifter i projektet skal overholde de krav, som reguleres af den ordning, som fondens midler skal samfinansieres med.

Ansøger har ansvar for at oplyse, om der søges andre offentlige midler samt selv at undersøge, hvilke krav der stilles i den lovgivning, som fondens midler skal medfinansiere.

10.1 Særligt om flerårige, samfinansierede projekter

I visse tilfælde giver fonden tilsagn om støtte til projekter, som har anden offentlig finansiering, og hvor det er et krav fra anden side, at der er en anden offentlig medfinansiering. Disse projekter er ofte kendetegnet ved at være flerårige hos anden tilskudsgiver. I modsætning hertil er projektbevillinger hos fonden altid etårige. Samme projekt kan være bevilliget i flere på hinanden følgende år i fonden.

I disse tilfælde kan der gælde særlige regler om indregning af udgifter og deres periodisering. Disse regler fremgår af fondens særskilte vejledning om revision.

11 Logo og kommunikation af støttede projekter

Fonden opfordrer tilskudsmodtagere til at indsætte fondens logo på hjemmesider, i rapporter, vejledninger, manualer, artikler, notater, plancher og øvrige materialer, som udarbejdes i støttede projekter og samtidig oplyse, at projektet har fået tilskud fra fonden.

Fonden opfordrer ligeledes til, at det ved omtale af projektet på hjemmesider, i pressen, annoncering o.l. fremgår, at projektet har fået tilskud fra fonden.

Fondens logo kan downloades fra hjemmesiden.

11.1 Særligt om støtte til forskning og udvikling

For så vidt angår støtte til forskning og udvikling, jf. kapitel 3 i aktivitetsbekendtgørelsen, gælder særlige krav vedr. offentliggørelse og kommerciel brug af resultaterne:

- Tilskudsmodtager skal på egen hjemmeside, før aktiviteten påbegyndes, oplyse om projektets formål, hvornår de forventede resultater omtrent vil foreligge, og hvor de vil blive offentliggjort på internettet. Det skal desuden anføres, at resultaterne stilles gratis til rådighed for alle virksomheder i den pågældende sektor eller delsektor. Resultater skal være tilgængelige på internettet i mindst fem år.
- Oplysningerne må ikke gøres tilgængelige for nogen part eller virksomhed, før der sker fuld offentliggørelse til alle parter og virksomheder i den pågældende sektor eller delsektor.

12 Ændringer i projektet

Der kan være følgende typer af ændringer:

1. Ændring af projektindholdet
2. Ændring af budgettet
3. Forsinkelser i projektafviklingen
4. Overdragelse af tilsagn til anden tilskudsmodtager

Hver ændringstype gennemgås nærmere under de efterfølgende underpunkter, herunder hvornår ændringen kræver fondens godkendelse. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, om projektet forløber som det skal, eller om der er behov for at søge om at ændre projektet.

Ændringer skal ansøges, så snart behovet opstår og senest ved udgangen af bevillingsperioden den 31. december.

Skema til brug for ansøgning om ændringer ligger på fondens hjemmeside. Skemaet til brug for overdragelse af tilsagn fås ved henvendelse hos sekretariatet.

12.1 Ændring af projektindhold

Hvis der ønskes foretaget ændringer af det faglige indhold i projektet, skal fonden godkende ændringerne.

Ændringer kan udelukkende godkendes, hvis de er inden for projektets formål som beskrevet i ansøgningen, og såfremt projektets overordnede aktiviteter ikke ændres.

Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af projektet.

Ansøgningen om at ændre projektets indhold skal indeholde følgende oplysninger:

- Begrundelse for ændringen
- Beskrivelse af ændringen og betydningen heraf
- Beskrivelse af, hvad ændringen betyder for projektet

12.2 Ændring af budgettet

Der kan være følgende typer af budgetændringer:

1. Projektets finansiering
2. Nye udgifter
3. Omprioritering mellem budgetposter

Der skal indsendes en ændringsansøgning i nedenstående tilfælde:

Ad. 1 Projektets samlede budget ændres

Hvis projektets samlede budget ændres, fx hvis anden ansøgt tilskud ikke opnås.

Fondens tilsagn kan være betinget af, at anden finansiering opnås. Dette vil i så fald fremgå af fondens tilsagn.

Ad. 2. Nye udgifter

Hvis der er behov for at anvende midler på udgifter, som ikke indgik i budgettet, jf. ansøgningen, og som dermed ikke er godkendt af fonden.

Ad. 3. Omprioritering mellem budgetposter

Fonden opererer med fire budgetposter, jf. ansøgningsskemaets budgetopstilling:

1. Interne lønudgifter
2. Ekstern bistand
3. Udstyr
4. Øvrige projektudgifter

Hvis der er behov for ændringer mellem budgetposter på mere end +/- 200 t.kr. eller +/- 20 pct. af det samlede budget.

Eksempel: For et projekt med et samlet budget på 500 t.kr. skal der ikke søges om budgetændring, hvis ændringen mellem budgetposterne er under 100 t.kr.

Ændring af fordelingen af timer internt mellem forskellige medarbejderkategorier skal som udgangspunkt ikke godkendes.

12.3 Forsinkelser i projektafviklingen - projektførlængelse

Hvis gennemførelsen af planlagte, godkendte aktiviteter grundet særlige forhold bliver forsinkede, er der mulighed for at søge om projektførlængelse med henblik på at gennemføre de planlagte aktiviteter i det efterfølgende bevillingsår

En projektførlængelse betyder, at tilskudsmodtager formelt modtager to tilskud – ét tilskud i det oprindelige bevillingsår og ét tilskud i det efterfølgende år. Der skal således ske en afrapportering for hvert tilskud / hvert år.

Der skal ansøges om projektførlængelse, når viden om behov herfor foreligger og senest den 31. december i bevillingsåret. Sendes ansøgningen ikke inden bevillingsårets udløb, skal der indsendes en kortfattet

foreløbig orientering, indeholdende beskrivelse af de omhandlede aktiviteter og et skøn over bevillingens størrelse til fonden senest den 31. december i bevillingsåret. Den endelige ansøgning skal sendes senest ved fristen for fremsendelse af tilskudsregnskabet. Skabelon hertil findes på hjemmesiden.

12.4 Overdragelse af tilsagnet

Overdragelse af tilsagn om tilskud til en anden tilskudsmodtager kræver altid en godkendelse fra fonden.

Fonden kan således efter ansøgning tillade, at tilsagnet overdrages til en anden virksomhed, organisation eller forening, der indtræder i de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af tilsagnet. Det er en betingelse, at en ny tilskudsmodtager selvstændigt kan opnå tilsagn efter gældende regler.

Tilsagshaver skal sende en begrundet ansøgning om overdragelse hurtigst muligt og være fonden i hænde straks efter den ansøgte, kommende tilskudsmodtager har underskrevet ansøgningen.

13 Udbetaling af tilskud

Fondens udbetalingspraksis er som følgende:

- Tilskudsmodtagere gives mulighed for en gang i kvartalet at oplyse fonden om det faktiske, realiserede forbrug i hver af tilskudsmodtagers projekter. Oplysningerne afgives af en organisationsansvarlig ved brug af en erklæring, som er tilgængelig på fondens hjemmeside.
- Erklæringen lægges til grund for udbetaling af tilskud således, at udbetaling alene sker på baggrund af allerede afholdte udgifter, og alene i henhold til fondens andel af projektets finansiering.
- Muligheden for at modtage udbetaling vil ske under forudsætning af, at fondens likviditet giver mulighed herfor.
- Der er tale om en tro- og love-erklæring. Der er således ikke krav om revisorpåtegning.
- Slutudbetaling af de sidste 20 pct. af de tilskudsberettigede udgifter vil ske på baggrund af revisorpåtegnet tilskudsregnskab.

14 Afrapportering

Der skal efter bevillingsperiodens afslutning ske afrapportering til fonden for anvendelsen af tilskuddet i form af et revisorpåtegnet tilskudsregnskab samt en faglig evaluering af de gennemførte aktiviteter og forventede effekter.

Tilskudsregnskabet skal aflægges i overensstemmelse med bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet (administrationsbekendtgørelsen).

Fondens skemaer til brug for tilskudsregnskab og faglig evaluering, offentliggøres på fondens hjemmeside senest i 4. kvartal i bevillingsåret.

Er tilskuddet ikke anvendt i henhold til tilsagnet og gældende lovgivning, kan fonden kræve hel eller delvis tilbagebetaling af tilskuddet med rentetillæg i henhold til gældende offentlig praksis.

Inden for 10 år kan fonden forlange oplysninger om udbetalt støtte.

14.1 Revision

Når der modtages støtte fra fonden, vil de særlige krav, der gælder for revision af offentlige tilskudsregnskaber, komme til at gælde for den del af tilskudsmodtagers virksomhed og den del af regnskabet, som vedrører anvendelsen af de midler, som fonden har bevilget.

Fonden har udarbejdet en vejledning om revision af tilskudsmidler (revisionsvejledning) som en hjælp til tilskudsmodtager og dennes revisor. Vejledningen ligger på fondens hjemmeside.

Det fremgår blandt andet af revisionsvejledningen, at tilskudsmodtager skal sørge for, at der internt findes retningslinjer, som sikrer, at ledelsen kan dokumentere for revisionen, at de modtagne støttemidler er forvaltet i overensstemmelse med forudsætningerne for bevillingen, at de tilsigtede leverancer / resultater er opnået, og at anvendelse af midlerne stemmer overens med de regler, der gælder for brugen af midler fra fonden. Yderligere skal det kunne dokumenteres, at der findes interne regler og metoder, som sikrer, at midlerne anvendes på en måde, som sikrer den bedste udnyttelse af de tildelte midler.

En nærmere beskrivelse af tilskudsberettigede udgifter, indtægter og beregning heraf fremgår af tidligere afsnit i denne vejledning samt revisionsvejledningen.

Hvis tilskudsmodtager er optaget på finansloven med en driftsbevilling og revideres af Rigsrevisionen, er der ikke krav om, at tilskudsregnskabet skal påtegnes af en revisor.

15 Underforbrug/ubenyttede tilskud

Er der flere tilskudsydere/finansieringskilder herunder egenfinansiering i et projekt, skal et eventuelt underforbrug som udgangspunkt fordeles forholdsæssigt, så forholdet mellem de forskellige finansieringskilder forbliver intakt.

16 Effektivurdering

Udover tilskudsmodtagers faglige evaluering af de gennemførte aktiviteter og forventede effekter, jf. afsnittet om afrapportering, kan bestyrelsen udvælge projekter til yderligere vurdering. Tilskudsmodtager skal i så fald stille sig til rådighed for medvirken til effektivurderingen.

17 Offentlighed om fondens tilskud

Efter afviklingen af en ansøgningsrunde lægges der en bevillingsoversigt på fondens hjemmeside.

Derudover offentliggøres fondens budgetter og regnskaber på fondens hjemmeside. Heraf fremgår fondens indtægter og udgifter, herunder tilskud til projekter.

17.1 Tavshedspligt

Fonden har tavshedspligt om de afsnit i ansøgningen, der indeholder oplysninger om personlige eller interne, herunder økonomiske, driftsmæssige - eller forretningsmæssige forhold. Fonden er imidlertid omfattet af offentlighedsloven og herunder reglerne om aktindsigt. Dette kan betyde en pligt for fonden til at udlevere oplysninger, medmindre de pågældende oplysninger er omfattet af offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser.

17.2 Fondens behandling af personoplysninger

Oplysningerne i projektansøgninger og afrapporteringer vil blive brugt af fonden til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol af de meddelte tilsagn.

Yderligere information om fondens privatlivspolitik kan findes på fondens hjemmeside.

18 Skatteforhold

Tilskudsmodtagers skatteforhold er fonden uvedkommende.

19 Klageadgang

Bestyrelsens afgørelser kan indbringes til Landbrugsstyrelsen inden fire uger efter modtagelsen af en afgørelse.

En eventuel klage skal sendes til Landbrugsstyrelsen, att. fondstilsynet, fondstilsynet@lbst.dk, Nyropsgade 30, 1780 København V.

20 Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger om ansøgning om tilskud fra fonden kan ske ved henvendelse til fondens sekretariat:

Fjerkræafgiftsfonden

Fjerkræafgiftsfonden.dk

fjerkraefgiftsfonden@fjerkraefgiftsfonden.dk

Axeltorv 3, 1609 København V, tlf. 33 39 40 00

Der henvises til fondens hjemmeside for yderligere oplysninger om lovgrundlaget, ansøgningsfrister m.v.

- 12) »individuel støtte«:
- a) ad hoc-støtte samt
  - b) støtte ydet til individuelle støttemodtagere på grundlag af en støtteordning
- 13) »ad hoc-støtte«: støtte, der ikke ydes inden for rammerne af en støtteordning
- 14) »kriseramts virksomhed«: en virksomhed, for hvilken mindst én af følgende omstændigheder gælder:
- a) for selskaber med begrænset ansvar (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år), når over halvdelen af selskabets tegnede kapital er forsvundet som følge af akkumulerede tab. Dette er tilfældet, når der ved at trække de akkumulerede tab fra reserverne (og alle andre poster, der almindeligvis betragtes som en del af virksomhedens egenkapital) fremkommer et negativt akkumuleret beløb, som overstiger halvdelen af den tegnede kapital. I denne bestemmelse forstås ved »selskab med begrænset ansvar« navnlig de virksomhedstyper, der er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾, og »kapital« omfatter, når det er relevant, en eventuel kurspræmie
  - b) for selskaber, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år), når over halvdelen af selskabets kapital som opført i selskabets regnskaber er forsvundet som følge af akkumulerede tab. I denne bestemmelse forstås ved »selskab, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld« navnlig de virksomhedstyper, der er nævnt i bilag II til direktiv 2013/34/EU.
  - c) når virksomheden er under konkursbehandling eller efter de nationale regler opfylder kriterierne for konkursbehandling på begæring af dens kreditorer.
  - d) når virksomheden har modtaget redningsstøtte og endnu ikke har tilbagebetalt lånet eller bragt garantien til ophør eller har modtaget omstrukturingsstøtte og stadig er underlagt en omstrukturingsplan.
  - e) når virksomheden ikke er en SMV og i de seneste to år har haft:
    - i) en gældsandel, dvs. et forhold mellem bogført gæld og egenkapital, på over 7,5 og
    - ii) en EBITDA-rentedækningsgrad på under 1,0
- 15) »døde dyr«: dyr, som er blevet aflivet med eller uden endelig diagnose eller er døde (inklusive dødfødte og ufødte dyr) på en bedrift eller et andet sted eller under transport, men ikke er blevet slagtet til konsum
- 16) »ugunstige vejrforhold, som kan sidestilles med en naturkatastrofe«: ugunstige vejrforhold såsom frost, storm, hagl, is, kraftig eller vedvarende regn eller alvorlig tørke, som ødelægger over 30 % af den gennemsnitlige produktion beregnet på basis af:
- a) den forudgående treårsperiode eller
  - b) et treårsgennemsnit baseret på den foregående femårsperiode, idet det bedste og det dårligste år ikke medregnes
- 17) »andre ugunstige vejrforhold«: ugunstige vejrforhold, som ikke opfylder betingelserne i denne forordnings artikel 2, nr. 16
- 18) »skadegørere«: skadelige organismer som defineret i artikel 2, stk. 1, litra e), i Rådets direktiv 2000/29/EF ⁽²⁾
- 19) »katastrofebegivenhed«: en uforudset hændelse af biotisk eller abiotisk art forårsaget af menneskelig aktivitet, som fører til betydelige forstyrrelser i skovstrukturer og på sigt forårsager betydelige økonomiske skader i skovbrugssektoren
- 20) »bruttosubventionsækvivalent«: den beløbsværdi, støtten ville have, hvis den var blevet ydet i form af et tilskud til støttemodtageren før ethvert fradrag af skatter og afgifter

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2000/29/EF af 8. Maj 2000 om foranstaltninger mod indslæbning i Fællesskabet af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet (EUT L 169 af 10.7.2000, s. 1).

Vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution

Landbrugsstyrelsen har i samarbejde med Kammeradvokaten udarbejdet vejledningen for at skabe større klarhed over definitionen på en forsknings- og videnformidlingsinstitution i EU's statsstøtteregler.

1. Overordnet om begrebet

En række statsstøtteordninger vedrørende forskning og udvikling på fødevarerområdet har i henhold til EU's statsstøtteregler særligt gunstige støttesatser til "forsknings- og videnformidlingsinstitutioner". Det gælder bl.a. Prome- og Produktionsafgiftsfondene, Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram m.fl. For visse ordninger kan der ydes støtte med en intensitet op til 100 % til sådanne institutioner.

Det er derfor ofte væsentligt at klarlægge, hvornår en støttemodtager opfylder kravene til at være en "forsknings- og videnformidlingsinstitution".

Begrebet "forsknings- og videnformidlingsorganisation" eller "-institution" anvendes og defineres i flere statsstøtteretsakter. I al væsentlighed er definitionerne ens. Der er bl.a. tale om følgende definitioner:

Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling¹ pkt. 15 ee)

"I disse rammebestemmelser forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsinstitution« eller »forskningsinstitution«: en enhed (som f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, agenturer til teknologioverførsel, innovationsformidlere eller forsknings orienterede fysiske eller virtuelle samarbejdsheder), uanset retlig status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive uafhængig grundforskning, industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling eller formidle resultaterne heraf gennem undervisning.

¹ Meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2014/C 198/01) ([link](#)).

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

offentliggørelse eller vidеноverførsel. Hvis en sådan enhed udfører økonomiske aktiviteter, skal der særskilt redegøres for disse økonomiske aktiviteter finansiering, omkostninger og indtægter. Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed, for eksempel i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, der opnås". (Understreget her).

Den generelle gruppefritagelsesforordnings² artikel 2, nr. 83):

"I denne forordning forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsorganisation«: en enhed, (f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, et teknologioverførselsagentur, en innovationsformidler, en forskningsorienteret fysisk eller virtuel samarbejdsenhed), uanset dens retlige status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er uafhængigt af andre interesser at bedrive grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udviklingsaktivitet eller formidle resultaterne heraf til en bredere kreds gennem undervisning, udgivelsesaktivitet eller vidеноverførsel. Hvis enheden tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter herved. Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed i deres egenskab af f.eks. aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, enheden opnår." (Understreget her).

Landbrugsgruppefritagelsesforordningens³ artikel 2, nr. 50):

"I denne forordning forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsorganisation«: en enhed, (f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, et teknologioverførselsagentur, en innovationsformidler, en forskningsorienteret fysisk og/eller virtuel samarbejdsenhed), uanset dens retlige status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive grundforskning eller industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling og formidle resultaterne heraf til en bredere kreds gennem undervisning, offentliggørelse eller vidеноverførsel. Hvis organisationen tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter ved disse økonomiske aktiviteter. Virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan organisation i deres egenskab af

² Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 ([link](#)).

³ Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter ([link](#))

f.eks. aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til dens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, den opnår. (Understreget her).

2. Hvordan afgrænses ”enheden”?

Ved fastlæggelsen af, om en institution kan betragtes som en ”forsknings- og videnformidlingsinstitution”, skal det i første række afgrænses, hvem der skal opfylde definitionen.

Fælles for EU-retsakternes definitioner er, at en forsknings- og videnformidlingsinstitution beskrives som ”*en enhed (...) uanset dens retlige status (...) eller finansieringsform*”. ”Enheden” afgrænses derfor i overensstemmelse med generelle EU-retlige principper funktionelt og består ikke nødvendigvis af én juridisk person. Det er denne *enhed*, der skal opfylde kriterierne, som gennemgås nedenfor i afsnit 3.

Selvom et datterselskab f.eks. er en selvstændig juridisk person, vil det meget ofte rent statsstøtteretligt være en del af en ”enhed” i form af den koncern, som datterselskabet indgår i. Det samme kan f.eks. gælde en forskningsafdeling, som er funktionelt tilknyttet en brancheorganisation. Det betyder i givet fald, at hele koncernen eller hele brancheorganisationen samlet set skal være en forsknings- og videnformidlingsinstitution, før datterselskabet eller forskningsafdelingen opfylder kriteriet.

Det er Landbrugsstyrelsens opfattelse, at den ”enhed”, der skal opfylde kravene til at være en ”forsknings- og videnformidlingsinstitution”, som udgangspunkt bør afgrænses efter kriterier, der svarer til dem, som EU-statsstøttereglerne generelt anvender til at afgrænse en ”enkelt virksomhed”.

Statsstøtteretlige regelsæt indeholder forskellige definitioner af en ”virksomhed”. På de områder, hvor begrebet ”en virksomhed” er særskilt reguleret, skal denne definition anvendes.⁴

Medmindre andet specifikt foreskrives i særlige statsstøtteretlige regler, vil Landbrugsstyrelsen tage udgangspunkt i definitionen i de minimis-forordningerne.

⁴ Det drejer sig bl.a. om Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, bilag 1, artikel 3 ([link](#)); Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, bilag 1, artikel 3 ([link](#)); Kommissionens Forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter, bilag 1, artikel 3 ([link](#)).

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Af den generelle de minimis-forordnings⁵ artikel 2, stk. 2, fremgår herom:

”2. En »enkelt virksomhed« omfatter i denne forordning alle virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

- a) en af virksomhederne besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed*
- b) en af virksomhederne har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed*
- c) en af virksomhederne har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter*
- d) en af virksomhederne, der er aktionær eller deltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre aktionærer eller deltagere i denne anden virksomhed over flertallet af aktionærernes eller deltagernes stemmerettigheder.*

Virksomheder, mellem hvilke der via en eller flere andre virksomheder består en af de i første afsnit, litra a) til d), nævnte forbindelser, betragtes også som en enkelt virksomhed.”

Det betyder, at den ”enhed”, der skal opfylde definitionen, efter omstændighederne vil kunne udgøres af enten flere juridiske personer, som således samlet set skal opfylde definitionen på en forsknings- og videnformidlingsinstitution, eller af blot en del af en juridisk person. Det afgørende er, om der er de ovennævnte former for forbindelse mellem enheden og andre enheder/aktiviteter.

Hvis f.eks. en bestemt juridisk person har en adskilt afdeling, der udøver forskning og videnformidling, og samtidig i andre afdelinger udfører kommercielle aktiviteter, og hvis den juridiske person er organiseret således, at dens ejere har ret til at udnævne eller afsætte ansatte i hele organisationen, herunder lederen af forsknings- og videnformidlingsafdelingen, og udøve bestemmende indflydelse over alle dele af den juridiske persons aktiviteter, så vil den ”enhed”, der skal opfylde definitionen, være hele den juridiske person.

Hvis omvendt en juridisk person har en forsknings- og videnformidlingsafdeling, der formelt og reelt fungerer uafhængigt, herunder hvis den juridiske persons ejere eller administrerende direktør ikke kan udnævne og afsætte ansatte i denne afdeling og ikke kan udøve afgørende indflydelse på afdelingen, så vil forsknings- og videnformidlingsafdelingen principielt kunne anses for at udgøre en selvstændig ”enhed”.

⁵ Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ([link](#)). Se også Kommissionens Forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren, artikel 2, stk. 2 ([link](#)); og Kommissionens Forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren, artikel 2, stk. 2 ([link](#)).

3. Definition af ”forsknings- og vidensformidlingsinstitution”

På baggrund af definitionerne i statsstøtteretsakterne lægger Landbrugsstyrelsen til grund, at en enhed for at være en ”forsknings- og vidensformidlingsinstitution” skal opfylde følgende tre krav:

1. Enheden skal primært udøve *ikke-økonomisk aktivitet*,
2. have forskning eller videnformidling som *sin hovedopgave* og
3. være *uafhængig*

a. Enheden udøver primært ikke-økonomisk aktivitet

Det er et krav, at enheden primært udøver ikke-økonomisk aktivitet. Enheden må således ikke primært *udøve økonomisk aktivitet*.

Økonomiske aktiviteter er at udbyde varer og tjenesteydelser på et marked, f.eks. kontraktforskning og konsulentydelse. Ikke-økonomiske aktiviteter er derimod f.eks. uddannelse med henblik på flere og bedre kvalificerede menneskelige ressourcer, udførelse af uafhængig forskning og udvikling med henblik på at få mere viden og bedre forståelse, herunder forsknings- og udviklingssamarbejde og formidling af forskningsresultater.

Kravet er, at enheden *primært* skal udøve ikke-økonomisk aktivitet – ikke, at enheden *aldrig* kan udøve økonomisk aktivitet. Enheden kan således godt kvalificere som en forskning- og videnformidlingsinstitution, selv om enheden i et vist omfang også udbyder varer og tjenesteydelser på et marked, såfremt følgende to betingelser er opfyldt:

1. Den *primære* aktivitet er ikke-økonomisk
2. Enhedens regnskaber skal vise en opdeling mellem de økonomiske og de ikke-økonomiske aktiviteter

De fleste kommercielle virksomheder vil ikke leve op til kriteriet om, at deres primære aktivitet skal være ikke-økonomisk. Det gælder navnlig virksomheder, som primært leverer forsknings- og videnformidlingsydelser (i form af f.eks. kontraktforskning eller vidensrelaterede tjenesteydelser) mod betaling fra andre virksomheder, f.eks. konsulentvirksomheder. Det er ikke i den forbindelse tilstrækkeligt, at sådanne virksomheder f.eks. af hensyn til markedsføring eller lignende også tilbyder en form for formidling af forskningsresultater gennem gratis nyhedsbreve eller konferencer.

Hvis en virksomhed både laver ikke-økonomiske aktiviteter (som f.eks. uafhængig forskning og udvikling med henblik på at få mere viden og bedre forståelse) og i mindre omfang økonomiske aktiviteter (f.eks. kontraktforskning), skal den som udgangspunkt kunne vise en opdeling i regnskaberne mellem de to typer af aktiviteter.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Visse virksomheder er forpligtede til at geninvestere overskud fra kommercielle aktiviteter i deres hovedaktivitet. Forpligtelsen kan f.eks. være fastsat i medfør af en lov eller virksomhedens vedtægter. Det gælder f.eks. Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) eller offentlige institutioner, der udbyder tjenesteydelser efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, f.eks. universiteter. Hvis overskuddet skal geninvesteres i den ikke-økonomiske hovedaktivitet og bruges til at udvikle eller forbedre denne aktivitet, vil styrelsen som udgangspunkt anse betingelsen om ikke-økonomisk aktivitet som opfyldt. Det gælder efter omstændighederne altså også, selvom indtægterne fra tjenesteydelserne er betydelige.

Hvem opfylder ikke betingelsen?

- Virksomheder, der yder konsulentydelse
- Andre kommercielle virksomheder, der opererer med fortjeneste for øje
- Rådgivningsvirksomheder, f.eks. konsulenthuse, der opererer med fortjeneste for øje, og som f.eks. af hensyn til markedsføring leverer gratis videnformidling, herunder udgiver gratis nyheder og artikler
- En virksomhed, der udøver forskning eller videnformidling mod betaling fra andre virksomheder (medmindre alle fortjenester geninvesteres og bruges til organisationens egen uafhængige forskning eller undervisning m.v.)
- En virksomhed, der engang imellem leverer ydelser mod betaling, og som i regnskabet ikke har en opdeling mellem økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter
- En virksomhed, der laver kontraktsforskning, og som ikke laver anden forskning eller videnformidling

Hvem opfylder betingelsen?

- Universiteter
- Rene forskningsinstitutioner
- En virksomhed, der aldrig leverer ydelser mod betaling
- En virksomhed eller organisation, som udøver videnformidling mod betaling, men hvor alle fortjenester herfra geninvesteres og bruges til organisationens egen uafhængige forskning eller undervisning m.v. Hvis en del af fortjenesten fra videnformidlingen benyttes til andre ting, f.eks. til udbytte til ejerne eller til at finansiere andre udgifter, så er virksomheden eller organisationen ikke omfattet.
- En virksomhed, der primært laver ikke-økonomiske aktiviteter og i mindre omfang økonomiske aktiviteter (f.eks. kontraktsforskning), og som kan vise en opdeling i regnskaberne mellem de to typer af aktiviteter.

Eksempel:

Organisationen A, som er en selvejende institution, laver bl.a. grundforskning og forskningsprojekter i samarbejde med virksomheder finansieret med offentlige midler og midler fra forskningsfonde m.v. Herudover tilbyder organisationen også kontraktsforskning og rådgivning mod betaling i et mindre omfang.

Denne organisation udøver primært ikke-økonomisk aktivitet.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Eksempel:

Et GTS skal ifølge ”Retningslinjer for Godkendt Teknologisk Service” udstedt af Uddannelses- og Forskningsministeriet bl.a. levere teknologiske tjenesteydelser på markedsvilkår. Det betyder som udgangspunkt, at GTS'er udøver økonomisk aktivitet. Det fremgår imidlertid også af retningslinjerne, at overskuddet skal geninvesteres med henblik på nye forsknings- og udviklingsaktiviteter samt vækst og konsolidering.

Et GTS opfylder derfor betingelsen om at al fortjeneste geninvesteres.

Det er derfor et krav, at enheden på forespørgsel kan redegøre for følgende forhold:

- Har virksomheden ifølge sine regnskaber indtægter fra salg af tjenesteydelser m.v.?
- Er der opdeling i regnskabet mellem kommercielle og ikke-kommercielle aktiviteter?
- Hvordan anvendes overskuddet fra salg af tjenesteydelser m.v.?
- Er virksomheden forpligtet til at geninvestere alt overskud fra kommercielle aktiviteter?

b. Enheden har forskning eller videnformidling som sin hovedopgave

Enheden skal have enten forskning eller videnformidling som sin hovedopgave. Enheden behøver ikke at udøve både forskning og videnformidling.

Hvor kriteriet om økonomisk aktivitet, jf. ovenfor, handler om, hvad enheden faktisk foretager sig af aktiviteter, handler kriteriet om hovedopgave mere om, hvad enhedens erklærede mål er. Dette afhænger mere af, hvad der fremgår af lovgrundlaget, offentlige tilladelser eller vedtægter osv., jf. nærmere nedenfor.

Man kan altså i princippet godt have et formål ifølge vedtægter m.v., som falder inden for rammerne af forskning og videnformidling, men stadig falde for kriteriet om økonomisk aktivitet, hvis man f.eks. i praksis hovedsageligt laver kontraktsforskning. Omvendt kan man også godt primært lave almennyttig ikke-økonomisk forskning, men hvis man er en del af en samlet organisation, der har en anden hovedopgave, vil man falde for kriteriet om, at forskning eller videnformidling skal være den primære hovedopgave for den samlede enhed.

Hvad der ligger i ”forskning” eller ”videnformidling” er defineret i rammebestemmelserne (2014/C 198/01) pkt. 19 a og b samt pkt. 15 v).

Af pkt. 19 fremgår følgende:

”a) forskningsinstitutioners og forskningsinfrastrukturens primære aktiviteter:

- *uddannelse med henblik på flere og bedre kvalificerede menneskelige ressourcer. Offentlig uddannelse, der er organiseret inden for det*

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

nationale uddannelsessystem, som enten helt eller primært er finansieret af staten, og som er under statens tilsyn, anses for en ikke-økonomisk aktivitet i overensstemmelse med retspraksis og Kommissionens beslutningspraksis og som forklaret i meddelelsen om statsstøttebegrebet og meddelelsen om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

- uafhængig FoU med henblik på at opnå mere viden og bedre forståelse, herunder FoU-samarbejde, hvor forskningsinstitutionen eller forskningsinfrastrukturen deltager i reelt samarbejde
- bred formidling af forskningsresultater på et ikke-ekskluderende og ikke-diskriminerende grundlag, for eksempel gennem undervisning, databaser med fri tilgængelighed, fri publikation eller fri software

b) videnoverførselsaktiviteter, hvor de udføres enten af forskningsinstitutionen eller forskningsinfrastrukturen (herunder deres afdelinger eller datterselskaber) eller i samarbejde med eller for en sådan enhed, og hvor alle fortjenester fra disse aktiviteter geninvesteres i forskningsinstitutionens eller forskningsinfrastrukturens primære aktiviteter. Disse aktiviteter har ikke-økonomiske karakter påvirkes ikke ved, at tredjeparter leverer disse ydelser gennem åbne udbud. (Understreget her).

Hvad der forstås ved "videnoverførsel" er nærmere defineret i pkt. 15 v:

"»videnoverførsel«: enhver proces, der har til formål at indhente, samle eller udveksle eksplicit og implicit viden, herunder færdigheder og kompetencer i forbindelse med både økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, som f.eks. forskningssamarbejde, rådgivning, licensering, stiftelse af udbrydervirksomheder, publicering og mobilitet blandt forskere og andet personale, der arbejder med disse aktiviteter. Ud over videnskabelig og teknologisk viden omfatter det andre former for viden, som f.eks. viden om brugen af standarder og forskrifter for dem, og om betingelserne ved reelle driftsforhold og metoder til organisatorisk innovation, samt forvaltning af viden i forbindelse med identificering, erhvervelse, beskyttelse, forsvar og udnyttelse af immaterielle aktiver".

Der kan altså være tale om 1) offentlig uddannelse organiseret inden for det nationale uddannelsessystem, 2) uafhængig forskning og udvikling, 3) bred formidling af forskningsresultater på et ikke-ekskluderende og ikke-diskriminerende grundlag, eller 4) indhentning, indsamling eller udveksling af viden.

Det er ikke alle enheder, der laver forskning eller videnformidling, der falder ind under definitionen. Det er et krav, at forskningen eller videnformidlingen skal være enhedens hovedopgave.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

En organisation kan godt opfylde definitionen på en forsknings- og videnformidlingsorganisation, selvom den kun laver videnformidling og ikke laver egen forskning. Hvis hovedopgaven kun er videnformidling, vil det ofte være afgørende, om aktiviteterne har karakter af økonomisk aktivitet eller ej, jf. betingelse nr. 1 ovenfor. Kun hvis det er ikke-økonomisk aktivitet, kan der være tale om en forsknings- og videnformidlingsorganisation. Som også omtalt ovenfor er kerneeksempler på ikke-økonomisk videnformidling bl.a. generel uddannelse på læringsinstitutioner eller bred formidling af forskningsresultater.⁶

Hvad vil det sige, at hovedopgaven skal være forskning eller videnformidling?

Det er et krav, at den samlede enhed har forskning og videnformidling som sin hovedopgave. En institution eller virksomhed kan have flere opgaver eller formål.

En brancheorganisation vil typisk ikke have forskning og videnformidling som sin hovedopgave. Der kan godt være afdelinger i organisationen, som har til formål at lave forskning og videnformidling, men den samlede enhed – altså brancheforeningen som sådan – har sædvanligvis *ikke* forskning og videnformidling som sin hovedopgave. Derfor kan forskningsafdelingen ikke ansøge som en selvstændig forsknings- og videnformidlingsinstitution. Det afgørende i denne situation bliver derfor, om forskningsafdelingen kan påvise, at den i realiteten ikke er en del af samme enhed som brancheorganisationen, jf. afsnit 1 ovenfor – f.eks. fordi den har egen selvstændig og uafhængig bestyrelse og kun deler sekretariatsfunktion med brancheorganisationen.

Det er altså ikke nok, at forskning eller videnformidling er ét blandt flere formål eller opgaver. Det skal være en hovedopgave. Det betyder, at det afgørende er, hvad institutionens ”kerneområde” er. Hvis forskning eller videnformidling sker i tilknytning til andre aktiviteter, f.eks. for at understøtte et generelt formål om at fremme en bestemt branches interesser eller for at forbedre patientbehandling, falder institutionen som sådan udenfor definitionen.

Hvordan finder man frem til, om enhedens hovedopgave er forskning eller videnformidling?

Enhedens hovedopgave kan f.eks. fremgå af følgende:

- Lovgrundlaget for institutionen, hvis et sådant findes. Det fremgår f.eks. af universitetsloven, at universiteters formål er at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse. Universiteter er et kerneeksempel på en institution, som har forskning og videnformidling som sin hovedopgave.
- Hvis institutionen har et mandat fra staten eller en offentlig tilladelse, vil institutionens hovedopgave kunne fremgå af mandatet eller tilladelsen. GTS'er skal f.eks. godkendes af uddannelses- og forskningsministeren, og det fremgår af retningslinjerne for GTS'er, at deres formål bl.a. er at bidrage til en bedre og mere effektiv viden- og teknologianvendelse i dansk erhvervsliv og

⁶ Se hertil også den generelle gruppefritagelsesforordnings pkt. 28-32.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

således øge innovation, produktivitet og vækst i samfundet. Et GTS er et eksempel på en institution, der har videnformidling som sin hovedopgave.

- Institutionens hovedopgave kan også fremgå af vedtægterne, hvis der f.eks. er tale om en fond eller en forening.

Eksempel: Universitetsloven

Alle universiteter under Uddannelses- og Forskningsministeriet er underlagt universitetsloven. Universiteternes formål er beskrevet i § 2, hvor følgende fremgår:

”Stk. 1. Universitetet har til opgave at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder [...]”

Det fremgår, at universiteterne har forskning som (hoved)formål, og det lever derfor op til kravet om hovedopgaven.

Eksempel: Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er)

GTS-institutterne er private almennyttige institutioner, der godkendes af uddannelses- og forskningsministeren. GTS'ernes formål, opgaver mm. fremgår af ”Retningslinjer for Godkendt Teknologisk Service” udstedt af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Af retningslinjerne fremgår bl.a., at GTS'er både skal udvikle ny viden og sprede denne viden.

GTS'erne lever derfor op til kravet om, at hovedopgaven skal være forskning eller videnformidling.

Eksempel på enheder, der ikke har forskning eller videnformidling som deres hovedopgave, og som dermed ikke kan søge som en forsknings- eller videnformidlingsinstitution:

- En afdeling, som er en del af en større virksomhed eller organisation, hvor afdelingen har til formål at udøve forskning eller videnformidling, men hvor virksomheden/organisationen som sådan har andre hovedopgaver.
- En rådgivningsvirksomhed, der formidler viden via nyhedsbreve

Eksempel på enheder, der har forskning eller videnformidling som sin hovedopgave:

- Selvejende forskningsfonde, som ifølge deres vedtægter har til formål selvstændigt at udøve forskning

Det er derfor et krav, at enheden kan redegøre for følgende forhold:

- Er enheden en afdeling i en større organisation eller virksomhed?

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

- Hvad er hovedvirksomhedens formål eller hovedopgave ifølge vedtægterne?
- Har hovedvirksomheden et mandat fra staten?

c. Enheden er uafhængig

Af definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution fremgår som nævnt ovenfor i afsnit 1 følgende:

”Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed, for eksempel i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, der opnås.”

Enheden skal således være uafhængig i den forstand, at visse virksomheder ikke må have privilegeret adgang til de resultater, der opnås i de projekter, der tildeles støtte.

Kravet vil som udgangspunkt være opfyldt, hvis alle forskningsresultater gøre tilgængelig for alle på samme tid, f.eks. ved offentlig publicering. At der skal betales for adgang til resultaterne vil ikke i sig selv betyde, at kravet ikke er opfyldt, hvis betalingen er ens for alle og alle kan få adgang.

Enheden skal kunne dokumentere denne uafhængighed.

BILAG I

DEFINITION AF MIKROVIRKSOMHEDER OG SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER

Artikel 1

Virksomhed

Som virksomhed betragtes enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet. Herunder hører også enkeltmandsvirksomheder og familievirksomheder, der udøver en håndværksmæssig aktivitet eller andre aktiviteter, samt partnerskaber eller foreninger, der regelmæssigt udøver en økonomisk aktivitet.

Artikel 2

Antal beskæftigede og finansielle tærskler til afgrænsning af virksomhedskategorierne

1. Kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på højst 50 mio. EUR og/eller en samlet årlig balance på højst 43 mio. EUR.
2. Ved små virksomheder i kategorien SMV forstås virksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 10 mio. EUR.
3. Ved mikrovirksomheder i kategorien små og mellemstore virksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 2 mio. EUR.

Artikel 3

Typer af virksomheder, som tages i betragtning ved beregning af antal beskæftigede og beløbsstørrelser

1. Ved »uafhængig virksomhed« forstås enhver virksomhed, der ikke betegnes som partnervirksomhed, jf. stk. 2, eller som tilknyttet virksomhed, jf. stk. 3.
2. Ved »partnervirksomhed« forstås alle virksomheder, der ikke betegnes som tilknyttede virksomheder, jf. stk. 3, og mellem hvilke der består følgende forbindelse: en virksomhed (den overordnede virksomhed) besidder alene eller i fællesskab med en eller flere tilknyttede virksomheder, jf. stk. 3, 25 % eller derover af kapitalen eller stemmerettighederne i en anden virksomhed (den underordnede virksomhed).

En virksomhed kan dog stadig betegnes som uafhængig, dvs. uden partnervirksomheder, selv om 25 %-tærsklen er nået eller overskrides, hvis der er tale om følgende investorkategorier, forudsat at disse hverken enkeltvis eller i fællesskab er tilknyttet den pågældende virksomhed som defineret i stk. 3:

- (a) offentlige investeringsselskaber, venturekapitalselskaber, fysiske personer eller grupper af fysiske personer, der regelmæssigt udøver virksomhed som venturekapitalinvestorer og investerer egne midler i ikke-børsnoterede virksomheder (»business angels«), forudsat at disse »business angels« samlet investerer under 1 250 000 EUR i en enkelt virksomhed.
  - (b) universiteter eller nonprofit-forskningscentre
  - (c) institutionelle investorer, herunder regionaludviklingsfonde
  - (d) selvstyrende lokale myndigheder med et årligt budget på mindre end 10 mio. EUR og færre end 5 000 indbyggere.
3. Ved »tilknyttede virksomheder« forstås virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:
    - (a) en virksomhed besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed
    - (b) en virksomhed har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed
    - (c) en virksomhed har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter
    - (d) en virksomhed, som er aktionær eller selskabsdeltager i en anden virksomhed, råder alene, i medfør af en aftale med andre aktionærer eller selskabsdeltagere i denne anden virksomhed, over flertallet af aktionærernes eller selskabsdeltagernes stemmerettigheder.

Der består en formodning om, at der ikke foreligger bestemmende indflydelse, hvis de i stk. 2, andet afsnit, nævnte investorer hverken direkte eller indirekte blander sig i forvaltningen af den pågældende virksomhed, når der ses bort fra de rettigheder, som de har i deres egenskab af indehavere af kapitalandele.

Virksomheder mellem hvilke der, via en eller flere andre virksomheder, eller med de i stk. 2 nævnte investorer, består en eller flere forbindelser som nævnt i første afsnit, betragtes også som tilknyttede virksomheder.

Virksomheder, mellem hvilke der via en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, består en eller flere af disse forbindelser, betragtes også som tilknyttede virksomheder, hvis disse virksomheder udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder.

Som »tilgrænsende marked« betragtes markedet for et produkt eller en tjenesteydelse i et foregående eller efterfølgende omsætningsled i forhold til det relevante marked.

4. Bortset fra de tilfælde, der er omhandlet i stk. 2, andet afsnit, betragtes en virksomhed ikke som en SMV, hvis mindst 25 % af dens kapital eller dens stemmerettigheder kontrolleres direkte eller indirekte af et eller flere offentlige organer enkeltvis eller i fællesskab.
5. Virksomhederne kan afgive en erklæring om deres status som uafhængig virksomhed, partnervirksomhed eller tilknyttet virksomhed samt om dataene vedrørende de i artikel 2 nævnte tærskler. Selv om kapitalen er spredt på en sådan måde, at det ikke er muligt præcist at afgøre, hvem der ejer den, kan en sådan erklæring afgives, ved at virksomheden i god tro erklærer, at den med rimelighed kan antage, at en enkelt virksomhed eller flere indbyrdes tilknyttede virksomheder i fællesskab eller fysiske personer eller en gruppe af fysiske personer ikke ejer mindst 25 % af den. Sådanne erklæringer bevirker ingen indskrænkning af den kontrol, som er fastlagt i de nationale regler eller i EU-reglerne.

Artikel 4

Data, der skal anvendes ved beregning af antal beskæftigede, beløbsstørrelser og referenceperiode

1. De data, der anvendes ved beregning af antal beskæftigede og beløbsstørrelser, er dataene fra det seneste afsluttede regnskabsår, og de beregnes på årsbasis. De anvendes fra datoen for regnskabsafslutningen. Det pågældende omsætningsbeløb beregnes eksklusiv moms og andre indirekte skatter og afgifter.
2. Hvis en virksomhed på datoen for regnskabsafslutningen konstaterer, at tærsklerne for antal beskæftigede eller de finansielle tærskler, som anført i artikel 2, på årsbasis er overskredet eller ikke er nået, medfører dette kun, at virksomheden får eller mister status som mellemstor virksomhed, lille virksomhed eller mikrovirksomhed, hvis tærsklerne er overskredet i to på hinanden følgende regnskabsår.
3. Hvis der er tale om nyetablerede virksomheder, hvis regnskaber endnu ikke er afsluttet, beregnes de pågældende data på grundlag af et skøn foretaget i god tro i løbet af regnskabsåret.

Artikel 5

Antal beskæftigede

Antal beskæftigede er lig antallet af årsværk, dvs. det antal personer, der på fuld tid har arbejdet i den pågældende virksomhed eller for denne virksomheds regning i løbet af hele det pågældende år. Arbejde præsteret af personer, der ikke har arbejdet hele året, personer som har arbejdet på deltid, uanset arbejdsforholdets varighed, og sæsonarbejdende indgår som brøkdeler af årsværk. Til beskæftigede medregnes:

- (a) lønmodtagere
- (b) personer, der arbejder for virksomheden, har et underordningsforhold til denne og sidestilles med lønmodtagere i national ret
- (c) aktive virksomhedsejere
- (d) partnere, der regelmæssigt arbejder i virksomheden og nyder godt af økonomiske fordele fra virksomhedens side.

Lærlinge og elever under erhvervsuddannelse, som har indgået en lærlingekontrakt eller en erhvervsuddannelseskontrakt, medregnes ikke i antal beskæftigede. Barselsorlov og forældreorlov medregnes ikke.

Artikel 6

Fastlæggelse af data om en virksomhed

1. Er der tale om en uafhængig virksomhed, fastsættes dataene, herunder antal beskæftigede, udelukkende på grundlag af denne virksomheds regnskaber.
2. Er der tale om en virksomhed, der har partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder, fastsættes dataene, herunder antal beskæftigede, på grundlag af virksomhedens regnskaber og andre data eller — såfremt sådanne foreligger — virksomhedens konsoliderede regnskab eller de konsoliderede regnskaber, hvori virksomheden indgår ved konsolidering.

De i første afsnit nævnte data forenes med dataene for den pågældende virksomheds eventuelle partnervirksomheder, der er umiddelbart over- eller underordnet denne. Foreningen sker proportionelt med den højeste af enten den procentvise andel af kapitalen eller af stemmerettighederne. Er der tale om gensidig deltagelse, anvendes den højeste af disse procentsatser.

Til de i første og andet afsnit nævnte data lægges 100 % af dataene for eventuelle virksomheder, der er direkte eller indirekte tilknyttet den pågældende virksomhed, og som ikke allerede indgår i regnskaberne ved konsolidering.

3. Ved anvendelsen af stk. 2 er dataene for virksomheder, der er tilknyttet den pågældende virksomhed, de data, der fremgår af deres regnskaber og andre data, i konsolideret form, såfremt denne findes. Dertil lægges 100 % af dataene for virksomheder, der er tilknyttet disse partnervirksomheder, undtagen hvis deres data allerede indgår ved konsolidering.

Ved anvendelsen af stk. 2 er dataene for virksomheder, der er tilknyttet den pågældende virksomhed, de data, der fremgår af deres regnskaber og andre data, i konsolideret form, såfremt denne findes. Til disse føjes proportionelt dataene for eventuelle partnervirksomheder til disse tilknyttede virksomheder, der er umiddelbart over- eller underordnet disse, hvis de ikke allerede indgår i det konsoliderede regnskab i et forhold, som mindst svarer til den procentsats, der er fastsat i henhold til stk. 2, andet afsnit.

4. Hvis antallet af beskæftigede i en given virksomhed ikke fremgår af det konsoliderede regnskab, beregnes antallet ved proportionel forening af dataene for de virksomheder, som denne virksomhed er partnervirksomhed med, og med tillæg af dataene vedrørende de virksomheder, som den er tilknyttet.
